

Oxudden Fastighets AB (REK+MB)
c/o Denice Cederholm
Kaptensgatan 11
114 57 STOCKHOLM

Föreläggande om rivning av två militärbaracker på fastighet Eknö 1:363 i Värmdö kommun

Beslut

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden, nedan kallad nämnden, beslutar att:

1. Förelägga Oxudden Fastighets AB (bolaget), , att vid ett vite om 1 000 000 kronor riva och bortforsla den norra baracken (bilaga 5) senast 6 månader efter att bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut vunnit laga kraft, med stöd av 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken. Följs inte föreläggandet kan nämnden begära handräckning hos kronofogdemyndigheten för verkställande av beslutet enligt 26 kap. 17 § miljöbalken.
2. Förelägga Oxudden Fastighets AB, , att vid ett vite om 1 000 000 kronor riva och bortforsla den södra baracken (bilaga 5) senast 6 månader efter att bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut vunnit laga kraft, med stöd av 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken. Följs inte föreläggandet kan nämnden begära handräckning hos kronofogdemyndigheten för verkställande av beslutet enligt 26 kap. 17 § miljöbalken.
3. Förelägga Oxudden Fastighets AB, , att vid ett vite om 1 000 000 kronor riva och bortforsla den norra baracken (bilaga 5) senast 6 månader efter att bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut vunnit laga kraft, med stöd av 11 kap. 20 och 37 §§ plan- och bygglagen. Följs inte föreläggandet kan nämnden begära handräckning hos kronofogdemyndigheten för verkställande av beslutet enligt 11 kap. 39 §, p 2 plan- och bygglagen.
4. Förelägga Oxudden Fastighets AB, att vid ett vite om 1 000

000 kronor riva och bortforsla den södra baracken (bilaga 5) senast 6 månader efter att bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut vunnit laga kraft, med stöd av 11 kap. 20 och 37 §§ plan- och bygglagen. Följs inte föreläggandet kan nämnden begära handräckning hos kronofogdemyndigheten för verkställande av beslutet enligt 11 kap. 39 §, p 2 plan- och bygglagen.

5. Anmäla beslutet till inskrivningsmyndigheten för anteckning i fastighetsregistret enligt bestämmelserna i 26 kap. 15 § miljöbalken samt 11 kap. 40 § plan- och bygglagen.
6. Ta ut avgift om 7 040 kronor (8 h x 880 kr) för handläggning av detta ärende enligt fastställd taxa (kommunfullmäktige 2011-09-28 § 179 punkt 61).

Ärendet

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade den 3 januari 2012 att vid vite förelägga Oxudden Fastighets AB att omedelbart upphöra med byggnadsarbeten på fastighet Eknö 1:363. Ärendet överklagades och länsstyrelsen beslutade den 20 december 2012, beteckning 4032-10504-2012, att upphäva det överklagade beslutet och återförvisa ärendet till nämnden för förnyad handläggning.

Nämnden har inlett en förnyad handläggning för olovliga ombyggnadsarbeten på fastighet Eknö 1:363 i Värmdö kommun, ändrad användning avseende såväl miljöbalken som plan- och bygglagen, av två militära baracker till privat ändamål. Nämnden förelägger Oxudden Fastighets AB att riva byggnaderna och bortforsla rivningsmaterialet då den militära verksamheten har tjänat sitt syfte och inte längre existerar.

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens bedömning

Bakgrund

Enligt inhämtade uppgifter från sandöbor blev Eknö 1:363 tvångsinlöst av försvarsmakten i början av 1940-talet. Försvarsmakten uppförde efter inlösningsen bl a. två militärbaracker. Tiden innan utgjordes platsen av tre stycken obebyggda tomter. Mellan de två militärbarackerna går en liten väg/stig som nyttjats av Sandhamnsbor, friluftsmänniskor och turister de senaste 40 åren och fastigheten har i sin helhet allttjämt varit allemansrättsligt tillgänglig. Efter 50-talet bedrevs ingen militär verksamhet på Oxudden och då kunde det vid enstaka tillfällen bo någon/några människor där med koppling till försvarsmakten. Under de senaste 20 åren har det bott människor på Oxudden under kortare perioder, ca tre gånger, och då med koppling till försvarsmakten. Barackerna har således stått helt orörda under flera år mellan perioderna. Någon uthyrning till privatpersoner har inte förekommit. Barackernas standard har varit enkel (bilaga 1, bild 1-5).

Bakgrund - Avyttring av Eknö 1:363

Vid Fortifikationsverkets avyttring av fastighet Eknö 1:363 efterfrågades om kommunen önskade förvärva fastigheten. På förfrågan från kommunen lät Fortifikationsverket meddela att priset bör vara 12 miljoner kronor. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2010-03-29 (bilaga 2), på uppdrag av

kommunstyrelsen, att:

1. Kommunen avstår från att förvärva fastigheten.
2. Fastigheten ska förbli allemansrättsligt tillgänglig eftersom den ligger inom strandskyddat område av riksintresse för friluftslivet.
3. Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden uppmärksammas på kommunens svar till Fortifikationsverket.

Bygg- och miljökontoret hade vid tiden för försäljningen upprättat en standardtext om aktuell information gällande fastighet Eknö 1:363 vid ett förvärv, såsom sedvanligt sker på kontoret när det gäller fastigheter med speciella krav och många intressenter. Detta för att ge en enhetlig och samstämmig information när det ringer många presumtiva köpare. Denna informationsupplysning kritiserades bestämt av Fortifikationsverkets projektledare Karl-Martin Svärd då han i en mejlkonversation menar att bygg- och miljökontoret förekommer Fortifikationsverkets affärsmissiga möjligheter och riskerar sänka statens försäljningsintäkt (bilaga 4). Nämnden vill här särskilt understryka vikten av sitt ansvarsuppdrag, att i enlighet med miljöbalken värna om allmänhetens intressen och bevaka efterlevnaden av lagrummen inom miljöbalken och plan- och bygglagen.

Den 2 maj 2011 träffade en delegation från Värmdö kommun, politiker och tjänstemän, representanter från Fortifikationsverket i Eskilstuna för att diskutera försäljningsförfarandet av militära anläggningar i Stockholms skärgård. Syftet med mötet var bland annat att diskutera skrivelser som kommunstyrelsens arbetsutskott (bilaga 2) ovan samt bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden (bilaga 3) upprättat avseende nyttjandet och lagrummen kring de fastigheter inom kommunen som legat ute till försäljning. Kommunens uppfattning är att mötet avslutades i oenighet då Fortifikationsverket var väldigt tydliga med sitt uppdrag att sälja av militära fastigheter till marknadens högsta pris. Detta trots att kommunen förklarade att militära verksamhetsobjekt måste prövas enligt offentlig rätt då de nyttas av privata ägare.

I Fortifikationsverkets prospekt för Oxudden (bilaga 11) uppges att kommunen först indikerat intresse för att köpa fastigheten och bygga bostäder. Denna uppgift är felaktig då kommunen endast haft för avsikt att bygga bostäder i Sandhamns by, inte på Oxudden.

Rådande förhållanden på Eknö 1:363

Utökat strandskydd om 300 meter råder för fastighet Eknö 1:363 där det är särskilt viktigt att säkerställa strandskyddets syften, långsiktigt trygga förutsättningarna för växt- och djurliv samt allemansrättslig tillgång till strandområden.

Inom ett strandskyddsområde får inte byggnader eller byggnaders användning ändras om det hindrar eller avhåller allmänheten från att använda ett tidigare tillgängligt område, se dom MÖD 2007:22, MÖD 2005:3. Bestämmelsen innehåller två olika moment, fysiska ändringar av byggnader och ändringar av byggnaders användningssätt. Utvändiga ändringar som påverkar allmänhetens rätt eller vilja att vistas nära byggnaden kan vara utbyggnader, tillbyggnader, verandor eller yttre utformning som ger intryck av ett bostadshus. Invändiga ändringar kan ha betydelse för hur byggnaden utnyttjas, till exempel om byggnaden isoleras eller

förses med elektricitet eller vatten och avlopp. (Strandskyddshandbok 2009:4).

Kust och skärgårdsområdet i Stockholms län, dvs. hela Värmdö kommun, omfattas av de särskilda hushållningsbestämmelserna i 4 kap. miljöbalken. Detta område är med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i området i sin helhet av riksintresse. Exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får komma till stånd endast om de kan ske på ett sådant sätt som inte påtagligt skadar områdets natur- och kulturvärden. Vidare ska turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets intressen beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön i området enligt 4 kap. 2 § miljöbalken.

För fastighet Eknö 1:363 gäller även riksintresse enligt 3 kap. 6 § miljöbalken för friluftsliv, naturvård och kulturmiljövård. Exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får komma till stånd endast om de kan ske på ett sådant sätt som inte påtagligt skadar områdets natur- och kulturvärden. Vidare ska turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets intressen beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön i området. Fastigheten utgörs även av riskintresse för totalförsvaret enligt 3 kap 9 § miljöbalken.

Lagstiftaren har utgått från att det alltid ska gälla stor restriktivitet i dispensgivningen i och med att strandskyddet är ett allmänt intresse som väger tungt. Inom områden som är särskilt skyddsvärda ska man vara ännu mer återhållsam. Sådana områden är bl a. riksintressen för framför allt naturvård och friluftsliv enligt 3 och 4 kap. miljöbalken se dom MÖD 2002:68, MÖD 2006:33.

Den skog som finns inom Eknö 1:363 är en mindre del av en större sammanhängande tallskog på sandig mark på Sandön (bilaga 5). Enligt strategi för formellt skydd av skog i Stockholms län (Länsstyrelsens rapport 2007:26) är sådan skog underrepresenterade i formellt skyddade områden och Sandbarrskogar bör ha en mycket hög prioritet för skydd i Stockholms län. Sandbarrskogar har en relativt begränsad förekomst i länet. Flera arter av ovanliga svampar och insekter är knutna till dessa typer av skogar. Den skog som länsstyrelsen missvisande nog i sitt beslut den 20 december 2012, på sidan 6, 2 st, kallar "...karg tallskog liknande den som sträcker sig över stora delar av Sandön".

Värmdö kommun har på sidan 82 i sin översiktsplan 2012-2030 framhållit att Oxudden på Sandön bör bli ett naturreservat. Vidare framgår på 62 att särskild hänsyn krävs för nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt såsom sandbarrskogar (tallskog på sandig mark) mfl.

Relevanta rättsfall

MÖDs dom 2003:119, 2002-M 10820

Svea hovrätt har i en mängd domar klargjort vikten av riksintresset enligt 3 och 4 kap miljöbalken samt den restriktivitet som gäller för strandskyddsbestämmelserna. En fastighetsägare medgavs inte dispens för två byggnader som uppförts redan 1973 inom strandskyddsområde. Byggnaderna hade uppförts utan tillstånd på en holme som dessutom låg inom område av riksintresse

för naturvård och friluftsliv. Avslaget var även förenligt med proportionalitetsprincipen som återopats av fastighetsägaren (bilaga 6a).

MÖDs dom 2012-07-03, 2011-M 7831

En fastighetsägare fick ej strandskyddsdispens för uppförande av ett enbostadshus om 100 kvm som skulle uppföras i uthyrningssyfte. Domstolen konstaterade att en stengrund från en ladugård och ett förfallet förråd inte medförde att platsen redan var ianspråktagen. Den planerade byggnaden ansågs även vara för långt ifrån bebyggelsen på grannfastigheten för att bli sammanhållen. Bebyggelsen på grannfastigheten hade inte heller en sådan avhållande effekt att den aktuella platsen ansågs vara privatiserad. Platsen för den tänkta byggnaden ligger inom ett område som är utpekad som riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken och som omfattas av de särskilda hushållningsbestämmelserna i 4 kap. miljöbalken för sina natur- och kulturvärden och där turismens och friluftslivets intressen särskilt ska beaktas. Utgångspunkten är därför att mycket stor restriktivitet bör råda vid prövningen av huruvida dispens bör meddelas från strandskyddsbestämmelserna (bilaga 6b).

MÖDs dom, 2000-06-27, mål nr 1999-M 5974

Fastighetsägare förelades att ta bort byggnader/anordningar som uppförts inom strandskyddsområde. Tidigare meddelad dispens för pumphus ansågs inte gälla, då byggnaden inte tagits i anspråk för det dispensgrundade ändamålet. Fastighetsägaren hade ansökt om att uppföra två pumphus men uppförde istället byggnader som påminde om gästhus (bilaga 6c).

RRs dom, 2000-05-31, mål nr 4403-1999

Särskild beaktan bör tas till Regeringsrättens dom, mål nr 4403-1999, där regeringen avslagit bygglov för ändrad användning av militär barack till fritidshus i Norrtälje kommun. Fastighetsägaren uppger att militärbaracken har använts som bostad för militär personal i ca 50 år och ska nu användas till bostad för fritidsändamål. Regeringens avslag på fastighetsägarens överklagan är grundat på att fastigheten utgörs av såväl riksintresseskydd som strandskydd och att det enskilda intresset bör stå tillbaka för det allmänna intresset (bilaga 7).

Händelser och kommunikeringar

Oxudden Fastighet AB redogör i länsstyrelsens beslut sidan 3, 1 st, för en tjänsteanteckning (bilaga 9), upprättad efter ett platsbesök på Eknö 1:363 den 22 december 2011, "på det hela verkar de pågående åtgärderna inte vara sådana att de kräver bygglov, om man kan förutsätta att de i sig inte ändrar användningssättet av byggnaderna", samt konstaterar inspektören en överträdelse - att takstolar tagits ned. Denna tjänsteanteckning var vid tiden ett arbetsmaterial som delats ut till Didric Cederholm av misstag. Det skedde vid en förfrågan om att få alla handlingar i akten från dess början till och med den 13 februari 2012. Eftersom inspektören inte gick in i byggnaderna, utan gjorde sin bedömning genom att titta in genom de relativt smutsiga fönstren, gjordes endast en preliminär bedömning.

Efter bygg- och miljökontorets besök den 22 december 2011 har ytterligare ombyggnationer utförts såsom byte av fönster mot balkongdörr, indragning av rörledningar, avsevärt ändrad planlösning och ändring av bärande konstruktion, vilka sedermera genererade i rubricerat byggstopp samt vitesföreläggande. Bygg-

och miljökontoret kan med hjälp av stillbilder från filmen *Himlen är oskyldigt blå* konstatera att planlösningen ändrats avsevärt (bilaga 8, bild 7-8). Vidare har bygg- och miljökontoret inhämtat ritningar av planlösning för de två barackerna som styrker dess enkla standard med sovhytter och vindfång (bilaga 15). Notera den ursprungliga takstolskonstruktionen enligt bilaga 15, mot nuvarande takstolsutformning enligt bilaga 8, bild 3-4.

Nämnden kan med stöd av inhämtade uppgifter från sandöbor således konstatera att fastighet Eknö 1:363 ej varit föremål för uthyrningsverksamhet för privat ändamål. Den uthyrningsverksamhet som skett i militärt ändamål har varit mycket begränsad och kan inte utgöra grund för att de två byggnaderna betraktas som byggnader med sommarstugestandard. Standarden har varit mycket enkel och utseendet på byggnaderna har varit barackliknande (bilaga 1, bild 1-5). Särskild restriktivitet ska gälla vid tillsynen då fastigheten ligger inom område för 300 meter strandskydd, riksintresse enligt både 3 och 4 kap miljöbalken samt höga naturvärden enligt länsstyrelsens rapport 2007:26.

Enligt de uppgifter som Fortifikationsverket redovisat till länsstyrelsen på sidan 5, 5 st, i länsstyrelsens beslut, ska militärbarackerna hyrts ut årsvis eller längre tid för sommarboende. Dessa uppgifter är således vilseledande och överensstämmer inte med den verklighet som inhämtade uppgifter framhåller, där barackerna varit uthyrda under ett antal veckor.

Att resonera på det sätt som länsstyrelsen gör i sitt beslut på sid 6, 4 st, att byggnaderna sedan 1970-talet varit uthyrningsverksamhet för privat bruk, skulle i praktiken kunna innebära att var och varannan sjöbod, båthus och komplementbyggnad i Värmdö kommun utgör sommarstugor (bostadshus) då dessa högst sannolikt varit uthyrda ca tre gånger under de senaste 20 åren.

Bolaget menar i länsstyrelsens beslut sidan 2, 3 st, att länsstyrelsen redogjort för att de före detta militärbarackerna hyrts ut för fritidsboende och att det därigenom uppstått en hemfridszon runt byggnaderna. Nämnden kan dock klart och tydligt utläsa i länsstyrelsens skrivelse (bilaga 10) "att en ombyggnad eller annan ändring av befintlig byggnad, tex genom större fönster eller altan är förbjuden eftersom det medför att det område runt byggnaden uppfattas som privat"... Vid synen den 7 mars 2012 kunde tjänstemännen konstatera att såväl större fönster som altandörr uppförts. Länsstyrelsen låter även meddela, med fet text, att det är kommunen, som tillsyns- och dispensmyndighet, som har att pröva om sådana åtgärder i varje enskilt fall är förbjudna och i så fall om de kan tillåtas vid en dispensprövning.

Länsstyrelsen omnämner på sidan 6, 2 st, ett lågt äldre ståltrådsstaket som markerar fastighetens gränser i alla riktningar utom i sydväst.... Nämnden menar att staketet nätt och jämnt är identifierbart och har på intet sätt någon avhållande effekt på vare sig allmänheten eller djurlivet. I Fortifikationsverkets prospekt för Oxudden redovisas på sidan 1 att det finns ett staket i dåligt skick på framsidan av byggnaderna. (bilaga 11).

På sidan 2, 4 st, i länsstyrelsens beslut låter Oxudden Fastighets AB meddela att de nu aktuella åtgärderna inte är vare sig dispens- eller lovpliktiga. Bolaget har hela tiden i sina kontakter med kommunen poängterat att inga åtgärder kommer att

vidtas på fastigheten som kan inskränka allmänhetens möjligheter att beträda stranden. Dock uppger Oxudden Fastighets AB på sidan 6, 1 st, i länsstyrelsen beslut att bolaget haft för avsikt att bygga någon form av terrassloft i riktning mot vattnet på taket av den norra bostadsbyggnaden för att på så sätt möjliggöra text solbadande.

Trots att Oxuddens Fastighets AB hela tiden i sina kontakter med kommunen poängterat att inga åtgärder kommer att vidtas på fastigheten som kan inskränka allmänhetens möjligheter att beträda stranden så har bolaget under december månad 2012 anlagt en 2 x 36 meter lång stenkistebrygga nere på stranden (bilaga 5 och 12). Detta trots att nämnden avslag en ansökan om dispens för ändrad användning av militära byggnader till privat ändamål mm samt uppförande av brygga, ett beslut som inte överklagats och vunnit laga kraft (bilaga 13). Nämnden ser mycket allvarligt på denna åtgärd där fastighetsägaren på ett nonchalant sätt obstruerar ett laga kraftvunnet beslut. Enligt planerade åtgärder enligt ovan har fastighetsägaren även för avsikt att fortsätta utföra lov- och dispenspliktiga åtgärder såsom terrassloft, trots nämndens tydliga bedömning av fastighetens användningsområde.

Slutligen vill nämnden hänvisa till Fortifikationsverkets skrivelse, *Information om tillståndsfrågor vid försäljning av Eknö 1:363, Värmdö kommun*, upprättad av Fortifikationsverkets fastighetsjurist. I skrivelsen framgår tydligt att den framtida möjliga användningen av fastigheten främst berörs av två tillståndsfrågor, den ena enligt plan- och bygglagen och den andra enligt miljöbalken, och förutsättningar för dessa lagrum. Vidare avslutas skrivelsen med att en anbudsgivare bör alltså i eget intresse söka bilda sig en uppfattning om hans intentioner kan komma att tillåtas och att verket inte tar något ansvar för det fall det visar sig att anbudsgivaren misstagit sig i fråga om förutsättningarna att få tillstånd för en viss användning av fastigheten eller ändring av den. (Bilaga 14). Kommunen har under såväl försäljning av Eknö 1:363 som andra militära anläggningar varit väldigt tydlig med att informera presumtiva köpare att det krävs bygglov och i många fall strandskyddsdispens för ändrad användning och att förutsättningarna för att få dessa tillstånd i strandnära lägen är ytterst begränsade.

Utvecklan av föreläggandena

Oxudden Fastighets AB (bolaget) har utfört anmälningspliktiga åtgärder enligt plan- och byggförordningen. Bygg- och miljökontoret kunde vid syn den 7 mars 2012 konstatera att anmälningspliktiga åtgärder utförts utan tillstånd såsom indragning av rörledningar, ändring av bärande konstruktion och avsevärt ändrat planlösningen i södra baracken samt ändring av bärande konstruktion och avsevärt ändrat planlösningen i den norra baracken enligt 6 kap 5 §, p 2 och 4 plan- och byggförordningen. Nämnden menar även att ovan nämnda åtgärder kräver bygglov för ändrad användning enligt 9 kap 2 §, p 3a plan- och bygglagen.

Nämnden bedömer att lov i efterhand inte kan beviljas då åtgärderna strider mot lämplig mark- och vattenanvändning enligt 2 kap 2 § plan- och bygglagen. Fastighet Eknö 1:363 omfattas av riksintresse enligt såväl 3 som 4 kap miljöbalken samt innehar fastigheten höga naturvärden. Vidare angränsar fastigheten till primärt vattenskyddsområde på Sandön, där områdesgränsen är dragen runt fastighetens nordöstra och sydöstra gränser.

Förstoring av fönster samt byte av fönster mot balkongdörr strider även mot strandskyddets syften då förändringen medför en avhållande effekt på allmänheten enligt 7 kap 15 §, p 2. (Bilaga 8, bild 1a-1b). Fastighetsägaren har ansökt om strandskyddsdispens för ändrad användning men ansökan avslogs 2011-06-21. Inga omständigheter har framkommit som gör att nämnden ändrat sitt ställningstagande. Nämnden har enligt flertalet uppgiftslämnare från Sandön fått bekräftat att någon uthyrning till privat ändamål ej skett såsom framkommit från fastighetsägaren. Barackerna ska således rivas då betydande åtgärder utförts, som medför en ökad privatisering av fastigheten.

Sammanfattningsvis anför nämnden att:

1. De två militära barackerna har inte varit underlag för uthyrningsverksamhet i form av fritidsbostad till allmänheten.
2. De norra och södra barackerna ska rivas då den militära verksamheten upphörde i samband med avyttringen 2011-07-14 och barackerna väsentligen förändrats.
3. Militära baracker är undantagna tillstånds- och lovplikt i såväl plan- och bygglagen (9 kap 16 §) som miljöbalken (26 kap 3 §). Således kan inte avslutade militära anläggningar berättigas ändrad användning utan erforderliga tillstånd.
4. Militära baracker har ingen hemfridszon och den yta som är ianspråktagen är enbart byggnadens yta på marken.
5. Anmälningsskyldiga åtgärder har utförts utan tillstånd såsom indragning av rörledningar, ändring av bärande konstruktion och avsevärt ändrad planlösningen i den södra baracken samt ändring av bärande konstruktion och avsevärt ändrad planlösningen i den norra baracken enligt 6 kap 5 §, p 2 och 4 plan- och byggförordningen.
6. Fasadändringar har utförts där fönster förstörats och ett fönster bytts ut mot balkongdörr i den norra baracken vilket har lett till en utökad hemfridszon i strid mot strandskyddsbestämmelserna, 7 kap 15 §, 2 p.
7. Nämnden har i sitt beslut den 21 juni 2011 avslagit ändrad användning av militära byggnader till privat ändamål då särskilda skäl saknas enligt 7 kap 15 § miljöbalken och åtgärderna strider mot strandskyddets syften.
8. Stängslet kring fastigheten, som knappt är identifierbart, ska tas bort då den militära verksamheten upphört.
8. Dispens- och lov-/anmälningsskyldiga åtgärder ska föregås av tillsyn av nämnden vid överträdelse av lagrum såsom här skett.

Reservation

KD

Information och upplysning

Detta beslut kan överklagas till Länsstyrelsen i Stockholms län.

BYGG-, MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Bilagor

1. Fotodokumentation på Eknö 1:363 (bild 1-5), 2011-06-15.
2. Kommunens beslut avseende eventuellt förvärv av Eknö 1:363 - Oxudden på Sandhamn, 2010-03-29, § 61.
3. Skrivelse till Fortifikationsverket angående försäljning av mark i Värmdö kommun, 2011-04-12, beslut nr 96.
4. Mejlkonversation mellan bygglovhandläggare och presumtiv köpare, samt kritik från Fortifikationsverket, 2011-04-19.
5. Översiktskarta (ortofoto 2011) över Eknö 1:363, sandtallskog, norra och södra byggnaderna samt olagligt uppförd brygga.
- 6a. Miljööverdomstolens dom 2003:119, 2002-M 10820.
- 6b. Miljööverdomstolens dom 2012-07-03, 2011-M 783.
- 6c. Miljööverdomstolens dom 2000-06-27, 1999-M 5974.
7. Regeringsrättens dom, 2000-05-31, mål nr 4403-1999.
8. Bildbevis (bild 1 a och b - 6) samt stillbild från filmen "Himlen är oskyldigt blå", 2010 (bild 7-8) som styrker avsevärd ändrad planlösning.
9. Tjänsteanteckning den 4 januari 2012, från platsbesök den 22 december 2011.
10. Länsstyrelsens skrivelse, odaterad, beträffande Eknö 1:363 på Sandön, med två militärbaracker som enligt uppgifts hyrts ut årsvis eller längre tid för sommarboende bör presumtiva köpare informeras om följande.....
11. Fortifikationsverkets prospekt vid försäljning av Eknö 1:363
12. Fotodokumentation av olagligt uppförd stenkistebrygga om 2 x 36 meter, 2012-12-18.
13. Bygg-, miljö- och hälsoskyddsmyndighetens beslut om avslag av strandskyddsdispens för ändrad användning av militära byggnader till privat bruk mm samt uppförande av brygga, 2011-06-21, beslut nr 157.
14. Fortifikationsverkets skrivelse, odaterad, Information om tillståndsfrågor vid försäljning av Eknö 1:363, Värmdö kommun.
15. Ritningar av planlösningar för norra och södra barackerna, upprättade 11 december 1970.
16. Hur man överklagar

Sändlista:

- Ombud: Advokat Johannes Holmgren, Landahl advokatbyrå AB, Box 5209, 102 45 Stockholm.
- Inskrivningsmyndigheten - fastighetsregistret.

